

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1896/18**, rješavajući apelaciju **Mirzeta Sudžuke i dr.**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b) i člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik

Mato Tadić, potpredsjednik

Mirsad Ćeman, potpredsjednik

Valerija Galić, sutkinja

Miodrag Simović, sudija

Seada Palavrić, sutkinja

na sjednici održanoj 23. oktobra 2018. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbijaju se kao neosnovane apelacije koje su podnijeli **Mirzet Sudžuka, Adela Bejtović, Zilha Omerbašić, Diana Brković, Amra Saračević, Mediha Hadžić, Mubera Kanlić, Vedat Spahić, Žarko Maksimović i Neđida Dedović** zbog povrede prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u odnosu na pravo na donošenje odluke u razumnom roku u postupcima koji se vode pred Općinskim sudom u Sarajevu u predmetima br. 65 0 I 451543 14 I, 65 0 I 504668 15 I i 65 0 I 417830 14 I.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

AP 1896/1

1. Mirzet Sudžuka i Adela Bejtović (u daljnjem tekstu: apelanti) iz Sarajeva, koje zastupa Senad Pizović, advokat iz Sarajeva, podnijeli su 28. marta 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zbog dužine trajanja izvršnog postupka pred Općinskim sudom u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) u predmetu broj 65 0 I 451543 14 I.

AP 2827/18

2. Zilha Omerbašić, Diana Brković, Amra Saračević, Mediha Hadžić i Mubera Kanlić (u daljnjem tekstu: apelantice) iz Sarajeva podnijele su 18. maja 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu zbog dužine trajanja izvršnog postupka pred Općinskim sudom u predmetu broj 65 0 I 504668 15 I.

AP 2968/18

3. Vedat Spahić iz Hadžića, te Žarko Maksimović i Neđida Dedović iz Sarajeva (u daljnjem tekstu: apelanti), koje zastupa Nedim Muhić, advokat iz Sarajeva, podnijeli su 24. maja 2018. godine apelaciju Ustavnom sudu zbog dužine trajanja izvršnog postupka pred Općinskim sudom u predmetu broj 65 0 I 417830 14 I.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

4. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Općinskog suda zatraženo je u periodu od 29. maja do 7. septembra 2018. godine da dostavi odgovore na apelacije.

5. Općinski sud je u periodu od 29. juna do 19. septembra 2018. godine dostavio odgovore na apelacije.

6. S obzirom na to da se navedene apelacije odnose na isto pitanje, Ustavni sud je, u skladu sa članom 32. stav (1) Pravila Ustavnog suda, odlučio da spoji predmete br. AP 1896/18, AP 2827/18 i AP 2968/18, vodi jedan postupak i donese jednu odluku pod brojem **AP 1896/18**.

III. Činjenično stanje

7. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelacionih navoda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

AP 1896/18

8. Apelanti su 14. augusta 2014. godine Općinskom sudu podnijeli prijedlog za izvršenje protiv izvršenika (Kanton Sarajevo, Općinski sud u Sarajevu) na osnovu izvršne isprave – Presude Općinskog suda broj 65 0 Rs 274752 12 Rs od 20. marta 2013. godine. Općinski sud je Rješenjem o izvršenju broj 65 0 I 451543 14 I od 19. augusta 2014. godine odredio predloženo izvršenje na novčanim sredstvima izvršenika, koje je postalo pravomoćno 18. decembra 2014. godine. Nakon toga, Općinski sud je zaključkom od 11. februara 2015. godine rješenje o izvršenju dostavio Union banci na provođenje.

9. Podneskom od 25. februara 2015. godine, Union banka je obavijestila Općinski sud da postoje smetnje za realizaciju rješenja zbog nedostatka sredstava na računu izvršenika, a u skladu sa članom 138. stav 3. Zakona o izvršnom postupku (koji propisuje da će se izvršenje na teret sredstava budžeta Federacije BiH i kantona provesti u visini predviđenoj na određenoj poziciji budžeta i u skladu sa Zakonom o izvršenju budžeta).

AP 2827/18

10. Apelantice su 15. maja 2015. godine Općinskom sudu podnijele prijedlog za izvršenje protiv izvršenika (Kanton Sarajevo, Općinski sud u Sarajevu) na osnovu izvršne isprave – Presude Općinskog suda broj 65 0 Rs 410737 14 Rs od 29. marta 2015. godine. Odlučujući o navedenom prijedlogu za izvršenje, Općinski sud je donio Rješenje o izvršenju broj 65 0 I 504668 15 I od 18. maja 2015. godine kojim je dozvolio predloženo izvršenje na novčanim sredstvima izvršenika, a

koje je postalo pravomoćno 26. maja 2015. godine, te je rješenje o izvršenju 30. juna 2015. godine dostavio UniCredit banci radi zapljene sredstava.

11. UniCredit banka, Union banka i Razvojna banka obavijestile su Općinski sud da postoje smetnje za realizaciju rješenja zbog nedostatka sredstava na računu izvršenika, te da je rješenje o izvršenju stavljeno u evidenciju redoslijeda naplate, a da je kopija rješenja proslijeđena Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo, imajući u vidu da će se izvršenje provesti u skladu s odredbama člana 138. stav 3. Zakona o izvršnom postupku.

AP 2968/18

12. Apelanti su 12. marta 2014. godine Općinskom sudu podnijeli prijedlog za izvršenje protiv izvršenika (Kanton Sarajevo, Općinski sud u Sarajevu) na osnovu izvršne isprave – Presude Općinskog suda broj 65 0 Rs 298282 12 Rs od 13. februara 2013. godine. Odlučujući o navedenom prijedlogu za izvršenje, Općinski sud je donio Rješenje o izvršenju broj 65 0 I 417830 14 I od 16. aprila 2014. godine kojim je dozvolio predloženo izvršenje na novčanim sredstvima izvršenika, a koje je postalo pravomoćno 3. juna 2014. godine, te je rješenje o izvršenju 2. jula 2014. godine dostavio Union banci kao poslovnoj banci izvršenika.

13. Nakon toga, Općinski sud je 10. jula 2014. godine obaviješten da je rješenje o izvršenju proslijeđeno i UniCredit banci koja je 30. jula 2014. godine obavijestila Općinski sud da je rješenje o izvršenju svrstala u evidenciju redoslijeda naplate koji terete račun izvršenika.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

14. Apelanti su podnijeli apelacije u kojim su naveli da im je zbog dužine trajanja predmetnih izvršnih postupaka povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Apelanti traže da im se na ime naknade nematerijalne štete zbog kršenja prava na donošenje odluke u razumnom roku isplati novčana naknada.

b) Odgovor na apelaciju

15. Općinski sud je u svim odgovorima naveo hronologiju predmetnih izvršnih postupaka, navedenu u činjeničnom dijelu odluke.

V. Relevantni propisi

16. **Zakon o izvršnom postupku** („Službene novine FBiH“ br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 74/11, 35/12 i 46/16) u relevantnom dijelu glasi:

Član 5.

Hitnost i redoslijed postupanja

U postupku izvršenja sud je dužan da postupa hitno.

Sud je dužan da predmete uzima u rad redom kako ih je primio, osim ako priroda potraživanja ili posebne okolnosti zahtijevaju da se postupi drukčije.

Član 15.

Rokovi za postupanje

Sud je po pravilu dužan da o prijedlogu za izvršenje odluči u roku od osam dana, a o prigovoru u roku od 15 dana od dana ispunjavanja uvjeta da se o prigovoru odluči.

Član 64.

Postupak izvršenja smatra se završenim pravosnažnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju izvršnog prijedloga, provođenjem izvršne radnje kojom se izvršenje dovršava ili obustavom izvršenja.

VI. Dopustivost

17. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

18. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njom pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

19. Ustavni sud naglašava da, u skladu sa članom 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda, može izuzetno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnog suda ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i osnovnih sloboda koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Predmetne apelacije se odnose na dužinu trajanja predmetnih izvršnih postupaka pred Općinskim sudom. U vezi s tim, Ustavni sud je u svojoj praksi kontinuirano ukazivao na praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu:

Evropski sud) prema kojoj izvršenje pravomoćne sudske odluke predstavlja sastavni dio prava na pravično suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije, te da je dužnost države da organizira svoj pravni sistem tako da omogući sudovima da se povinuju zahtjevima i uvjetima Evropske konvencije. Također, Ustavni sud je kontinuirano ukazivao i na to da u Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoji djelotvorno pravno sredstvo koje bi apelantima omogućilo da se prije podnošenja apelacije žale zbog neizvršenja pravomoćnog rješenja kojim je dopušteno izvršenje sudske presude (ilustracije radi, vidi Ustavni sud, npr. odluke o dopustivosti i meritumu br. *AP 3060/06* od 26. februara 2009. godine, tačka 12. i *AP 2318/16* od 7. marta 2017. godine, tač. 23-24. s daljnjim referencama). Imajući ovo u vidu, Ustavni sud smatra da su predmetne apelacije dopustive.

20. Osim toga, apelacije ispunjavaju i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg ne bi bile dopustive, niti su očigledno (*prima facie*) neosnovane.

21. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 18. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud zaključuje da predmetne apelacije ispunjavaju uvjete u pogledu dopustivosti u odnosu na pravo na donošenje odluke u razumnom roku iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

VII. Meritum

22. Apelanti smatraju da im je zbog dužine trajanja predmetnih izvršnih postupaka povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

I. Pravo na pravično suđenje

Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

23. U konkretnim slučajevima apelanti smatraju da je do povrede njihovog prava na pravično suđenje došlo zbog neokončanja izvršnih postupaka pred Općinskim sudom. U vezi s tim, Ustavni sud podsjeća da se garancije prava na pravično suđenje sadržane u odredbama člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije protežu u građanskopravnim slučajevima i na fazu izvršnog postupka. Osnovno pravilo je u tom pogledu postavila presuda Evropskog suda u predmetu *Hornsby protiv Grčke* (predstavka broj 18357/91, presuda od 19. marta 1997. godine) u kojoj je Evropski sud izrekao da izvršenje presude koju izrekne bilo koji sud mora biti posmatrano kao sastavni dio postupka u smislu člana 6. Evropske konvencije. Slijedeći svoju praksu iz predmeta *Hornsby*, koju Ustavni sud dosljedno podržava, Evropski sud je konstantno ukazivao da se izvršenje presude bilo kojeg nacionalnog suda treba posmatrati kao integralni dio suđenja u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

24. Ustavni sud, prije svega, ističe da se, prema konzistentnoj praksi Evropskog suda i Ustavnog suda, razumnost dužine trajanja izvršnog postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti pojedinog predmeta, vodeći računa o kriterijima uspostavljenim sudskom praksom Evropskog suda, a naročito o složenosti predmeta, ponašanju strana u postupku i nadležnog suda ili drugih javnih vlasti, te o značaju koji konkretna pravna stvar ima za apelanta (vidi Evropski sud, *Mahmutović protiv Hrvatske*, aplikacija broj 9505/03 od 15. februara 2007. godine, stav 26).

Period koji se uzima u obzir

25. Ustavni sud će u odnosu na donošenje odluke u razumnom roku u konkretnim slučajevima razmatrati period od 14. augusta 2014. godine (AP 1896/18), 15. maja 2015. godine (AP 2827/18) i 12. marta 2014. godine (AP 2968/18), kao dana podnošenja prijedloga za izvršenje, pa do 11. februara 2015. godine (AP 1896/18), 30. juna 2015. godine (AP 2827/18) i 2. jula 2014. godine (AP 2968/18), kao dana dostavljanja rješenja o izvršenju bankama, odnosno kada su predmetni postupci, prema stanju spisa, dovršeni provođenjem izvršne radnje u smislu člana 64. Zakona o izvršnom postupku, dostavljanjem rješenja o izvršenju banci na provođenje. Dakle, periodi koji su trajali pred Općinskim sudom skoro šest mjeseci (AP 1896/18), nešto duže od jednog mjeseca (AP 2827/18) i nešto duže od tri mjeseca (AP 2968/18).

Analiza razumnosti trajanja postupka

26. Ustavni sud zapaža da se u konkretnim slučajevima radi o izvršnim postupcima koji su po zakonu hitne prirode, te s obzirom na navedene činjenice i materijalne dokaze dostavljene Ustavnom sudu, Ustavni sud zaključuje da se ne radi o složenim postupcima.

27. Ocjenjujući ponašanje apelanata, Ustavni sud zapaža da apelanti svojim postupcima nisu utjecali na dužinu trajanja predmetnih postupaka, koji su za njih od većeg značaja jer namiruju svoja potraživanja utvrđena pravomoćnim i izvršnim sudskim odlukama.

28. Ocjenjujući ponašanje Općinskog suda, Ustavni sud zapaža da je Općinski sud u predmetima izvršnim postupcima bez odgađanja preduzeo određene procesne radnje s ciljem okončanja konkretnih postupaka, odnosno da je u kratkom vremenskom periodu donio rješenja o izvršenju i kad su ona postala pravomoćna dostavio ih bankama na provođenje. Dakle, u konkretnim slučajevima riječ je o izvršnim postupcima koji se prema izričitoj zakonskoj odredbi smatraju hitnim. U vezi s tim, Ustavni sud, imajući u vidu izloženo činjenično stanje predmeta, smatra da se vremenski periodi od skoro šest mjeseci, te više od jednog mjeseca, odnosno nešto duže od tri mjeseca, koliko je Općinskom sudu bilo potrebno da u predmetnim izvršnim postupcima donese rješenja o izvršenju i dostavi ih bankama na provođenje, čime je u smislu odredbe člana 64. Zakona o izvršnom postupku proveo izvršne radnje kojim se izvršenje dovršava, ne mogu smatrati nerazumnim periodom trajanja izvršnih postupaka.

29. Stoga, Ustavni sud nalazi da okončanjem izvršnih postupaka u naprijed navedenim vremenskim periodima, u konkretnim slučajevima nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Pitanje naknade nematerijalne štete

30. Ustavni sud ukazuje da, prema članu 74. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud u odluci kojom usvaja apelaciju može u izuzetnim slučajevima kršenja ustavnih prava odrediti naknadu na ime nematerijalne štete, a kako je u konkretnim slučajevima utvrđeno da nije bilo kršenja prava na suđenje u razumnom roku, apellantima ne pripada pravo na isplatu naknade nematerijalne štete.

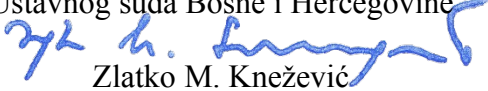
VIII. Zaključak

31. Ustavni sud zaključuje da ne postoji povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada je izvršni postupak koji se, prema izričitoj zakonskoj odredbi, smatra hitnim dovršen u roku od skoro šest mjeseci, te više od jednog mjeseca, odnosno nešto duže od tri mjeseca s obzirom na to da se radi o vremenskim rokovima koji se ne mogu smatrati nerazumnim periodom trajanja izvršnog postupka.

32. Na osnovu člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

33. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Zlatko M. Knežević